

INHOUDSOPGAVE

PROLOOG		7				
DE KARMELIETEN	TOT 1904	8	-			9
KARMELIETENKLOOSTER	1904-1957	1	0	-	1	1 3
PAROCHIEKERK	1957-1963	1	1	4	-	1 2 0
JONGENSINTERNAAT	1960-1973	1	2	1	-	1 7 2
LEEGSTAND	1973-1975	1	7	3	-	1 8 1
HOOGVEEENSE JAZZ CLUB	1975-1980	1	8	2	-	2 1 0
GEMEENTELIJKE SOCIALE DIENST	1980-1992	2	1	1	-	2 3 0
GLASMUSEUM	1992-2004	2	3	1	-	2 5 3
LEEGSTAND	2004-2008	2	5	4	-	2 5 7
KLOOSTER VAN SINTERKLAAS	2008-2013	2	5	8	-	2 5 9
LEEGSTAND	2013-2016	2	6	0	-	2 6 8
GEZONDHEIDSCENTRUM	2016-HEDEN	2	6	9	-	2 9 1
EPILOOG		2	9	2	-	2 9 3
BRONNEN		2	9	4	-	2 9 7
BIJLAGEN		2	9	8	-	3 0 3

PROLOOG

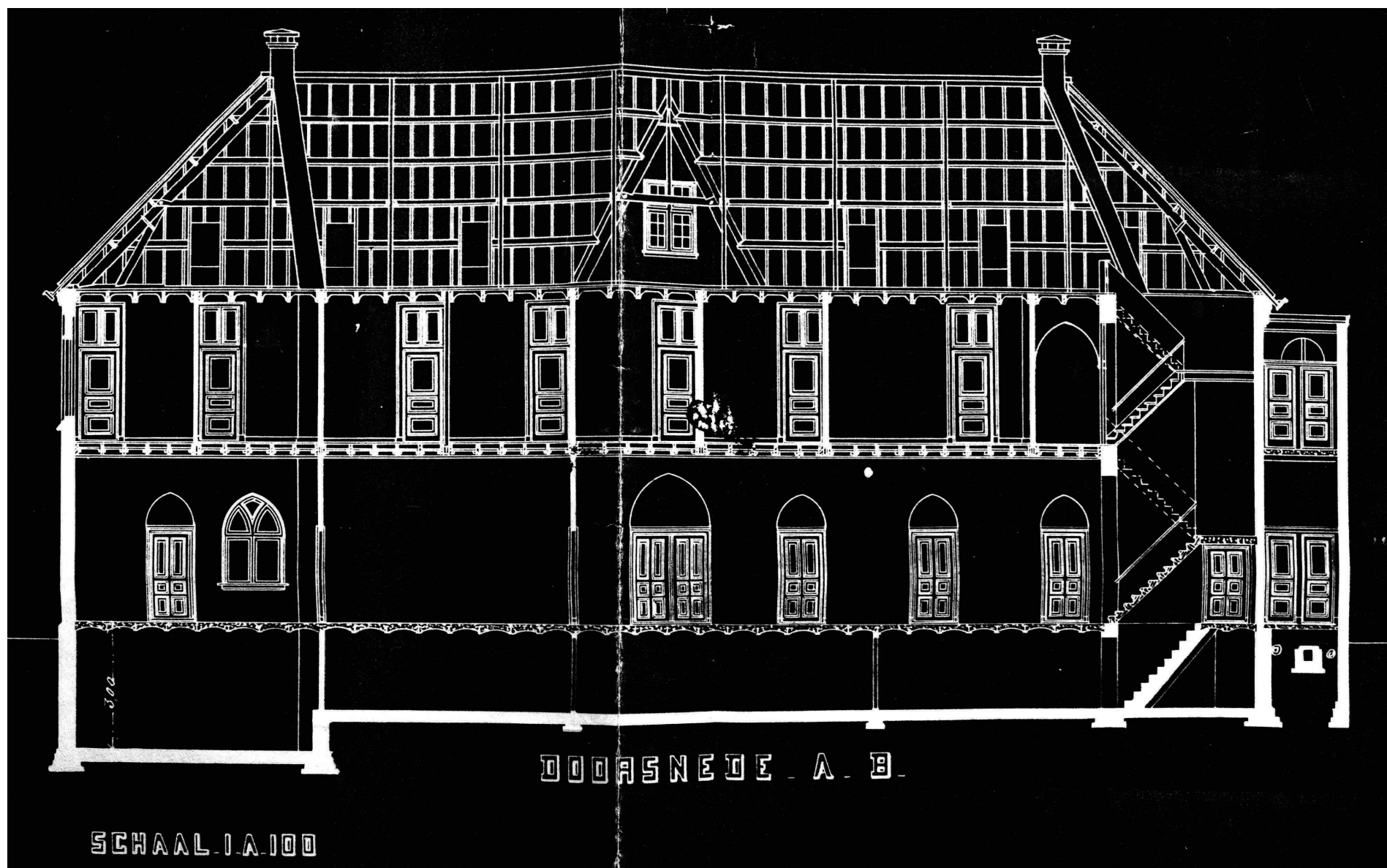
Hoogeveen heeft een rijke geschiedenis die teruggaat tot de 17^e eeuw. Helaas zijn veel monumenten die aan de historie van Hoogeveen herinneren verloren gegaan, zoals het voormalige ziekenhuis Bethesda aan de Schutstraat, de Ambachtsschool aan de Grote Kerkstraat en de Hervormde School aan de Bentinckslaan. Allemaal solide gebouwen met veel architectonisch schoon. De fysieke context om de bewonersgeschiedenis van deze gebouwen te reconstrueren zijn hiermee ook passé. In de jaren 1970 liep ik in het toen leegstaande ziekenhuis Bethesda. Ik herinner me de groene deuren en de sleutels die in de sloten zaten en de bergen papier die op de benedenverdieping lagen. Al lopend ademde het gebouw een sfeer van verlatenheid. Ik kon ook voelen dat hier veel gebeurd was. Zusters die rondliepen om patiënten te helpen. Onderduikers in de oorlog die hier geholpen werden. Later realiseerde ik me pas dat dit fraaie gebouw dat aan verval onderhevig was en uiteindelijk aan brand ten prooi viel best bewaard had kunnen blijven. De kanalen in het centrum zijn vanaf de jaren 1960 drooggelegd onder het mom van de noodzaak van nieuwe infrastructuur, winkels en kantoorruimten. Men kan niet alles bewaren. Maar de afbraak in Hoogeveen ging met de botte bijl en de stille trom gepaard, waarvan men nu de wrange vruchten plukt. Deze afbraak gaat nog steeds door en heeft al veel sporen die herinneren aan het (turf en industrieel) verleden van Hoogeveen verwijderd en het stadsaangezicht flink geschonden.

Een van de weinige monumentale gebouwen in Hoogeveen die nog het straatbeeld sieren, is het kloostergebouw aan de Brinkstraat 5 in Hoogeveen. Een vluchtige beschouwer die kijkt naar het aan de centrumrand gelegen vrijstaande rechthoekige gebouw ziet dat het gebouw aan de straatzijde enige ouderdom uitstraalt. Wie wat meer weet over oude gebouwen, ziet dat de voorgevel van het beeldbepalende gebouw op een klooster lijkt. Inderdaad, het gebouw is gedurende zijn bijna 120-jarige bestaan ruim een halve eeuw in gebruik geweest als klooster. Gelukkig vond het gebouw -dat op de nominatie stond om gesloopt te worden- nieuwe bestemmingen, waardoor althans het exterieur van het gebouw redelijke bewaard is gebleven.

De gewijzigde functie van het kloostergebouw vanaf haar oprichting tot heden wil ik in dit boek uit de doeken doen. Vragen die aan de orde komen zijn: wat is de voorgeschiedenis van de Karmelieten ? Wat was de reden voor de oprichting van het klooster en wie waren de oprichters? Wat is de bouwgeschiedenis van het kloostergebouw? Wie waren de opeenvolgende eigenaren, huurders, bezoekers, gebruikers en bewoners ? Welke bestemmingen kreeg het kloostergebouw in de loop der jaren?; Welke invloed oefenden al deze ontwikkelingen uit op het interieur- en exterieur? Welke architectonische, culturele, (lokaal) geschiedkundige en sociale betekenis heeft het kloostergebouw als monument tegenwoordig?

Er zijn reeds enige publicaties over het klooster verschenen. Zo heeft Albert Metselaar al een boekje opengedaan over dit markante gebouw. Echter, veel facetten zijn nog onderbelicht. Vooral die uit de periode na 1957. Ik ben afhankelijk van de beschikbare bronnen. Zo leverden de getuigenisverslagen van voormalige leerlingen van het jongensinternaat Beekman Ockels belangrijke informatie. Ook archiefmateriaal uit ondermeer het gemeentearchief Hoogeveen bleek zeer waardevol te zijn. De informanten -wiens namen ik noem in het bronnenoverzicht- dank ik voor hun bijdragen. Informatie kwam soms uit onverwachte hoek, mede naar aanleiding van oproepen om foto's en informatie die ik op talrijke media had geplaatst waaronder de Facebook pagina Drenthe vroeger en nu. Een aantal personen wil ik speciaal nog even noemen en bedanken voor hun bijdrage. Mevrouw Ria Meinders-Klaver ben ik erkentelijk voor de rondleiding door Onze Lieve Vrouwe Visitatie in Hoogeveen, het opzoeken van informatie en fotomateriaal en het mogen gebruiken hiervan en het mogen fotograferen van objecten in de katholieke kerk die ooit het klooster toebehoorden. Mevrouw Aliene Haar en Ruud Slot van het Gezondheidscentrum Het Klooster in Hoogeveen wil ik ook bedanken voor de hartelijke ontvangst, de rondleiding door het kloostergebouw en het mogen maken van foto's aldaar. Het was een hele belevenis in het gebouw te mogen rondwandelen. Het Gemeentearchief Hoogeveen ben ik erkentelijk voor de moeite die ze hebben gedaan om informatie voor mij te verzamelen.

Ik hoop dat mijn boek een bijdrage levert aan het behoud van het kloostergebouw, zodat ook volgende generaties hier kennis van kunnen nemen. Verder rest me nog ieder veel lees- en kijkplezier toe te wensen !

1904. Blauwdruk Klooster. Doorsnede Oost gevel. Gemeentearchief Hoogeveen

1904. De oudst bekende foto van het klooster. Rechts in beeld zijn de tramrails zichtbaar. In de kloostertuin werden ondermeer geneeskrachtige planten gekweekt. Op de foto is een links een fragment van de tuinmuur te zien. Nederlands Carmelitaans Instituut

*Circa 1905. Stationstraat (nu: Brinkstraat) met Karmelietenklooster. Oud Hoogeveen
Deze foto is vóór 1908 gemaakt (lantaarn voor het gebouw is in dit jaar vervangen door een ander type), aldus Andy Benjamins*

Tot 1963 was in het kloostergebouw een kapel aanwezig die ook door de Rooms-katholieke leerlingen van Beekman Ockels werden bezocht. Verder was er voor zover ik weet geen of weinig aandacht voor godsdienstonderwijs op de onderwijsinstelling.

Onvrede onder leerlingen

De stabiliteit die de prospectus uitstraalde, kwam niet geheel overeen met de werkelijkheid. Zeker niet iedere leerling had het hier na zijn zin, aldus enkele getuigenissen op Schoolbank. “Een uitkomst voor ouders van kinderen die op school geen klap uitvoerden, Beekman- Ockels! Zonder dit internaat had ik nooit van z'n leven een middelbare schooldiploma behaald. Wat ik me herinner: die gele studiebarak in de tuin; de jaarlijkse kermis achter op het plein. De zaterdagse bezoeken aan de bioscoop en dan op de terugweg een trap tegen alle lantarenpalen geven, die dan uitfloekten (om na 5 minuten weer tot leven te komen). Elke 2 weken verplicht naar de kapper, en als het niet kort genoeg was naar de zin van de directeur (die zelf z'n haar in een coupe 'scheerkwast' had) kon je terug: drama's waren dat. Nog schaam ik me voor het meedoen aan het pesten van steeds dezelfde jongen(s). Wie zich verbaal niet kon weren op dat internaat werd door de anderen, als waren het wolven, verscheurd - wat dat betreft was het een verschrikkelijke instelling. Zonder enige warmte. Namen herinner ik me nauwelijks meer. Eddy Bes. Simon Pielkenrood. Peter Dop. Dick de Wagt. Jaarlijks hoogtepunt: het Kerstdiner in een hotel-restaurant even verderop. Al dagen tevoren werd er gevast om op de grote avond zelf des te meer naar binnen te kunnen proppen. Waar het internaat z'n personeel vandaan haalde was een raadsel. Er liep een immer in zwart pak gekleed persoon rond die - naar gefluisterd werd - zelf vroeger internaatsleerling geweest was (De heer Verbeek); een op een Inca uit Kuifje gelijkende persoon met een oude Mercedes die geen orde kon houden (De heer Kamps) en de heer Nijenbanning, die uitblonk in gewichtig rond- en rood aanlopen. De directeur woonde met zijn nogal schichtige echtgenote -die zich nauwelijks liet zien- in een appartementje in een hoek van het voormalige klooster [in het klooster woonde in ieder geval in 1965 de heer A. Hurink, die veelal populair was onder de leerlingen. Toen A. Hurink ontslagen werd, gingen scholieren staken]. De weekenden gingen er eindeloos traag voorbij. Geld had je niet, en in het gereformeerde Hoogeveen van de jaren '60 was op zondag niets, en dan bedoel ik letterlijk NIETS, te doen. Tegenwoordig zou dat een bijna geldige reden zijn om baldadig te worden of anderszins over de schreef te gaan, maar men hing braaf en lamlendig in en rond de 'conversatiezaal', waar geklaverjast, gemini biljart dan wel gepingpong werd. In de vanuit de zaal via een trapje te bereiken 'tv-kelder' stond een zwart/wittoestel waarop de The Forsythe Sage, Sport in Beeld, The Prisoner, en natuurlijk De Wrekers bekeken werden. In een ander deel van de kelder stond trouwens een pick-up waarop ik de eerste LP van Blue Cheer heb gehoord. En trouwens: wil de klojo die 'Dock Of The Bay' van Otis Redding uit mijn kastje heeft gejat die onmiddellijk teruggeven?” (Schoolbank, Bart Jippes, 1966). Een andere voormalige leerling meldt: ”in de kelder muziek luisteren, kappersbon, zakgeld, etc.” (Bart Jippes, Schoolbank, 1969).

Er was geen controle door de onderwijsinspectie. De school ging zijn eigen gang. Beekman Ockels betrof immers een particuliere instelling, geen school van de gemeente Hoogeveen. ”Drie jaar volgehouden en toen er van tussen gegaan en nooit meer terug. Huiswerk lokaal en al je huiswerk moest afgetekend zijn anders 's ochtends om 6 uur verder. Eten was een ramp, grijs gekookte speklappen, tot pap gekookte spruiten en meer van dat lekkers, gelukkig viel er weinig te verzieken aan brood en pindakaas. Douchen met z'n alle onder het toezicht van 'heer' Sietsema. Het is te danken aan de geweldige tijd op het Menso Altink dat ik het zolang heb kunnen uithouden, dames nog bedankt;” (Willem Verbrugh, Schoolbank, 1968). “Was daar zeer streng. Heb echter wel mijn MAVO diploma gehaald. Vooral in de examenklas had je toch wel veel vrijheid. Op dit internaat zaten toch wel veel kinderen van artsen, tandartsen e.d. Vooral op voetbal gebied (vaak naar Twente geweest met name naar Europese wedstrijden) leuke tijd gehad. Kaartjes voor Twente kwamen via Muhren uit Enschede . Zijn vader had bij SC Enschede gevoetbald. Ook leuke herinnering aan Henry Harzevoort??. Zijn vader had een slagerij en snackbar in Emmeloord. Goede herinneringen aan de heer Takens. Had volgens mij een autorijschool? De heer Banning was ook aardig maar die Beekman en nog een leider (naam kwijt zat in de bloemen) waren echte hufters.” (Schoolbank, 1970). Er waren ook positievere geluiden: “Was enige jaren verbonden aan dit Jongensinternaat als groepsleider- studieleider. (Beekman Ockels) (failliet!) Periode 1970-1972. Prachtige tijd met deze jeugd! Daarnaast exploitant van een grote Autorijschool voor alle categorieën. Ben in 1973 zelf gestart met een Jongensinternaat annex Huiswerkinstituut voor voortgezet onderwijs. Dat was die goede oude tijd! Het is nu 2008 en heb E-mail contact na vele jaren met o.a. Theo Beenen, Henri Harsevoort, Jan Smit en Herman Geesink” (Willem Takens, Schoolbank, 2006).

HOOGEVEENSE JAZZ CLUB 1975-1980

Voorgeschiedenis

De vestiging van de Hoogeveense Jazz Sociëteit in het klooster had een voorgeschiedenis. In Hoogeveen waren muziekbands actief. In Bar de Huifkar in Hoogeveen kwamen bij het horen van Beatles en Stones, een paar fervente dixielandliefhebbers op het idee om hun geliefde muziek ten gehore te gaan brengen door hun instrumenten uit de mottenballen te halen. Als in eerste instantie de balans wordt opgemaakt, komt men tot een bezetting van zes man, cornet, klarinet, trombone, piano, banjo en drums. Een bassist werd nog gezocht. Besloten werd iedere twee weken bijeen te komen in bovengenoemd etablissement, op zondagmorgen om elf uur om te oefenen. De gevolgen waren enorm. Binnen een paar maanden volgden honderden mensen 's zondags van 11.00 tot 15.00 uur 's middags de verrichtingen van het zestal. Ook een bassist kwam er. Aan een naam voor de band werd pas gedacht in 1971, als wordt opgetreden in een radioprogramma van de VARA. De band kreeg de naam: High Moor City Seven. De populariteit van de band nam toe. Omdat Bar de Huifkar te klein werd verhuisde de band naar De Tamboer, als huisorkest. Andere wapenfeiten waren opnamen voor de Regionale Omroep Noord en Oost (RONO), medewerking aan de Drentse Rijwiël Vierdaagse, Oliebollenbal op Nieuwjaarsmiddag en Tuinfeest in de Kloostertuin. In februari 1975 kwamen de bandleiden in vergadering bijeen, teneinde te komen tot de oprichting van een Jazzclub: De Hoogeveense Jazzclub. De bezetting van de Jazzclub bestond rond 1975 uit: Roel Flee (herbergier) – cornet; Albert Schaalma (corrector) - sopraan/tenorsax; Jan Trip (landbouwer) – trombone; Meindert van Genne (boekhouder) – piano; Johan van Genne (persfotograaf) – banjo; Koos Alberts (ambtenaar) - bas/zang en Peter Smidt (straaljagerpiloot) - drums/zang. “De vader van Aly Loopers was in de jaren '70 goed bevriend met Roel Flee die de Hoogeveense jazzband The High Moor City Seven had. Samen gingen de mannen regelmatig naar optredens van andere bands. Elk jaar bezochten ze een Jazzfestival in Breda. Vaak gingen ze met een hele groep en Aly was er altijd bij. Deze prachtige weekenden brachten hen ertoe om eens te kijken of zo iets in Hoogeveen mogelijk was. Roel en vader Loopers gingen niet over één nacht ijs. Eerst werd onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van het plan. Uit rondvraag bij vrienden en bekenden bleek dat veel mensen wel oren hadden naar een Jazzclub in Hoogeveen, aldus Aly Loopers.

Interesse

De Hoogeveense Jazz Sociëteit toonde interesse in het klooster, middels een aan het College van burgemeester en wethouders van de Gemeente Hoogeveen d.d. 9 januari 1975 gericht schrijven. “Edelachtbare Heren, naar aanleiding van het 5-jarig bestaan van ons orkest, The High Moor City Seven, vragen wij Uw aandacht voor het volgende: Door het enorme succes en de grote belangstelling van het Hoogeveense publiek zijn wij overgegaan tot oprichting van de Hoogeveense Jazz Sociëteit, waarvan woensdag jl. het bestuur is gevormd. Alvorens wij tot oprichting besloten, hebben wij eerst door middel van een enquête de publieke opinie gepeild. Hierop zijn in eerste instantie al honderden positieve reacties gekomen en komen nog steeds reacties binnen. In verband hiermee zoeken wij een ruimte om diverse festiviteiten te organiseren, zoals jazzconcerten en jamsessions, waar onder meer de muzikale Hoogeveners zich kunnen uitleven. Na lang zoeken is ons oog gevallen op het leegstaande voormalige R.K. Klooster. Dit gebouw zou uitermate geschikte zijn voor ons doel en kan bovendien in zijn huidige vorm een nuttige functie vervullen. Tevens hebben wij dan de mogelijkheid om te beschikken over een vaste repetitieruimte, waardoor wij ons beter kunnen voorbereiden op festiviteiten zoals b.v. medewerking aan de rijwiëlvierdaagse, kunstmarkt, 350 jaar Hoogeveen etc. Het is tevens onze bedoeling de jeugdigen die een muziekinstrument bespelen, regelmatig in de gelegenheid te stellen, zich te bekwamen in de beoefening van de door ons in Hoogeveen geïntroduceerde “Dixieland” muziek. Deze muziek, enerzijds ontstaan op de negerplantages in Amerika, en waar de hoop en het geloof een grote rol in spelen, anderzijds onder invloed staat van de marsmuziek, die, 50 jaar geleden, in Amerika gespeeld werd, trekt de laatste jaren in Nederland weer zooveel belangstelling, dat gerust kan worden gesteld, dat deze vorm van musiceren voor Hoogeveen in een behoefte zal voorzien, mede gezien de reacties op eerder genoemde enquête. Zeker zullen we hiermee een aantal jeugdigen een groot muzikaal genoegen doen, terwijl ouderen in deze muziek hun jeugd terugvinden.